

Instructie vanuit ik- wij-jullie met kleuters

Door een rekeninstructie bij kleuters in de rekenkring vanuit ik-wij- jullie op te bouwen, wordt de rekeninstructie actiever en coöperatiever van aard. Veel leerkrachten geven aan dat leerlingen meer betrokken zijn en meer plezier beleven in de kring. De kring ziet er slecht vijf minuten uit als echt een kring. Daarna zijn alle leerlingen actief rond of om de kring. Tevens geven leerkrachten aan dat op deze manier de rekenkring in totaal korter duurt, ongeveer 15 minuten. De fases ik-wij-jullie zijn altijd toepasbaar in de rekeninstructie bij kleuters. De fase jij kan georganiseerd worden na de kring bij het werken in hoeken of worden weggelaten. Hieronder worden drie voorbeelden van een instructie vanuit ik-wij- jullie geschetst:

Doel benoemen: Ik doe veel ervaringen op met splitsingen van aantallen tot 10 en kan deze splitsing benoemen.

Ik. De leerkracht heeft een aantal kaartjes met een cijfer erop. De leerkracht zegt: "Ik pak een cijfer van de stapel, het is het cijfer 8". De juf pakt 8 knikkers passend bij het cijfer. Ze laat 8 knikkers door de splitsbuis vallen en zegt: "Even kijken hoe ik 8 kan spitsen". Aan de ene kant vallen er drie knikkers in het bakje en aan de andere kant 5. De leerkracht benoemt dat je 8 kunt spitsen in 3 en 8.

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit en vraagt: "Wat deed ik als eerste?". Een leerling pakt een kaartje van de stapel. Het ene kind zegt: "Het is een zeven". De leerkracht vraagt: "Wat moeten jullie nu doen?". De jongste kleuter zegt: "Zeven dingen pakken bij het cijfer 7". Heel goed, doe dat maar. (2 minuten) en hoe kun je die splitsen. De leerlingen laten de knikkers in de splitsbuis vallen.

Jullie: De leerlingen zitten drietalen. Alle leerlingen krijgen een stapeltje kaartjes met cijfers. Steeds pakken ze om de beurt een kaartje en nemen het aantal knikkers passend bij het kaartje. Ze ontdekken steeds twee splitsingen door de knikkers in de splitsbuis te laten vallen. Alle leerlingen zijn actief bezig met het doel. (8 minuten)

Doel benoemen: Straks kunnen we hoeveelheden aan cijfers koppelen tot en met 12

Ik. De leerkracht laat een kaartje met een cijfer erop zien en benoemt het cijfer op het kaartje. De leerkracht zegt: "Ik zie het cijfer 11, nu zoek ik 11 spulletjes bij het cijfer 11". De juf pakt 11 kleine spulletjes en legt ze bij het kaartje. Ze telt de spulletjes en bevestigt dat het samen 11 is. (1 minuut)

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit en vraagt: "Wat deed ik met dit kaartje?". Ze geeft het cijfer 8 aan de twee kinderen. Het ene kind zegt: "Het is een acht". De leerkracht vraagt: "Wat moeten jullie nu doen?". De jongste kleuter zegt: "Acht dingen pakken bij de acht". Heel goed, doe dat maar. (2 minuten)

Jullie: De leerlingen zitten in tweetallen. Ze draaien de knietjes tegen elkaar. Alle leerlingen krijgen een kaartje met een cijfer erop en samen gaan ze spulletjes (kraaltjes, legoblokjes, etc) pakken bij het cijfer. Samen gaan ze tellen. Alle leerlingen zijn actief bezig met het doel. Vervolgens tellen ze bij het groepje (8 minuten)

Jij; De leerkracht nodigt drie leerlingen uit het cijfer te benoemen en de spulletjes te tellen. Einde les. (3 minuten)

Doel benoemen: we leren voorwerpen van laag naar hoog te leggen

Ik. De leerkracht nodigt vier leerlingen uit die haar helpen. De leerlingen zijn flats. Zet zegt: "Ik zet de flats van laag naar hoog. De laagste staat links en de hoogste rechts". Ik weet dat ik het goed doe, als ik deze plank op hun hoofd leg en het autootje naar het laagste punt rolt richting de gele stip. De juf zet de laagste flat links op een gele stip en de hoogste flat rechts ernaast. De leerlingen houden de plank boven hun hoofd en het autootje rolt naar het laagste punt richting de gele stip. (3 minuten)

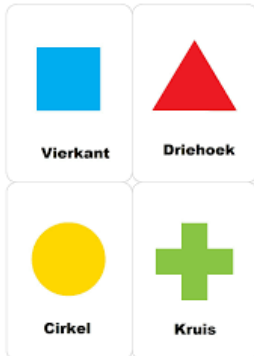
Wij. De leerkracht nodigt vier kinderen uit en vraagt: "Wat deed ik als eerste?". Het ene kind zegt: "Je zette de leerlingen, o nee, flats van laag naar hoog op de gele stip". De leerkracht zegt: "Doe maar". De kleuter zet de laagste flat op de gele stip. De leerkracht vraagt: "Staan ze nu van laag naar hoog?". De twee overige leerlingen gaan naast de laagste flat staan. "En nu?": vraagt de juf. De leerling zegt: "De plank moet erop en dan gaan we controleren". Ze voeren dit uit. (3 minuten)

Jullie: De juf maakt viertallen. Ieder viertal krijgt een gele stip op de vloer, een plank en een autootje. Steeds mag een kind de andere drie leerlingen van laag naar hoog zetten en het autootje laten rollen. Dan wisselen ze. De juf loopt rond en geeft positieve feedback. Alle leerlingen zijn actief bezig met het doel. (6 minuten)

Jij; Niet van toepassing in deze kring. Bij het werken in hoeken zetten de leerlingen in de bouwhoek de soorten woningen van laag naar hoog en sommige leerlingen plakken de foto's van woningen (hut, woonboot, huis, flat) van laag naar hoog.

Doel benoemen: we kennen de namen van zes vormen

Ik. De leerkracht legt kaartjes met vormen op zijn kop op tafel. Ze zegt: "Ik trek een kaartje en die vorm teken ik in de lucht". De leerkracht tekent een ovaal in de lucht en ze zegt: "Het is een ovaal". Ik zoek er iets bij wat ovaal is. (2 minuten)

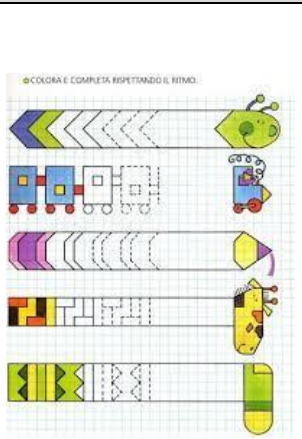
Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit en vraagt: "Wat deed met de kaartjes?". Ze geeft de leerlingen de kaartjes met de vormen. Het ene kind zegt: "Ik kies een kaartje en teken het in de lucht. Hij mag niet spieken en moet raden wat ik teken in de lucht". De leerkracht zegt: "Doe maar". De ene leerling trek een kaartje en tekent een rechthoek in de lucht. De leerling vraagt: "Mag ik het ook op zijn rug tekenen". Dat is een topidee vindt de juf. De andere leerling roept enthousiast: "Rechthoek". Samen zoeken ze iets wat rechthoekig is. (3 minuten)

Jullie: De leerlingen zitten in tweetallen. Alle leerlingen krijgen kaartjes met verschillende vormen. Steeds trekt een leerling een vorm en tekent die op de rug van de andere leerling. De andere leerling zegt welke vorm het is en samen zoeken ze de vorm. Samen maken ze alle kaartjes op (vierkant, driehoek, cirkel, rechthoek, ovaal, kruis). (8 minuten)

Jij; Niet van toepassing in deze kring. In de werkles zijn verschillende activiteiten met vormen.

Doel benoemen: we kunnen patronen leggen

Ik. De leerkracht legt een patroon met voorwerpen uit de klas: een schoen- een blok- een schaar - een schoen- een blok- een schaar . Ze zegt: “ Kijk wat ik achter elkaar leg. Ik leg een patroon. Het komt steeds terug” . (2 minuten)

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit en vraagt: “Kunnen jullie een patroon leggen met deze spullen? ”. Ze geeft de leerlingen een bak met materialen die er dubbel inzetten, zodat de leerlingen een patroon kunnen leggen. Een leerling legt een blok. De andere leerling legt een schaapje en een potlood. De leerkracht zegt: “En nu.... wat komt er nu opnieuw?”. De ene leerling vult de rij aan met een blok, een schaap en een potlood. De leerkracht zegt: “Helemaal goed, dat is ook een patroon. (3 minuten)

Jullie: De leerlingen gaan in tweetallen patronen maken in de klas. Twee leerlingen tekenen met verf patronen in de verfhoek. Een tweetal maakt in de zandbak een patroon met vormpjes. Een ander tweetal maakt in dezelfde zandbak een patroon van een blok- een schaa- een leeuw en een zandheuvel. Overal in de klas zijn patronen te zien van spullen die leerlingen pakken. Alle leerlingen zijn actief en de leerkracht loopt tussen de leerlingen en geeft positieve feedback.

Jij; Niet van toepassing in deze kring. In de werkles zijn verschillende activiteiten met patronen die de leerlingen kunnen maken

Doel benoemen: we kunnen getallen in volgorde leggen tot en met 22

Ik. De leerkracht geeft 11 leerlingen een cijfer. Ze zegt: “Ik heb jullie nodig om uit te leggen wat ik ga doen. Ik ga jullie op volgorde zetten.”. De leerkracht zet de leerling van o t/m 11. Ze maakt een foto van de leerlingen en zet de foto op het digibord. (4 minuten)

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit en vraagt: “Kunnen jullie de leerlingen ook op volgorde zetten ”. Ze geeft de leerlingen in de kring de cijfers 12 tot en met 22. De leerkracht zegt: “Op de foto zie je de kinderen staan op volgorde van 0 tot en met 12. Hoe gaat het nu verder? Wat komt er na 12?”. De leerlingen zetten een kind met het kaart 13 naast het digibord en zo verder. De kinderen vinden het heel hilarisch dat ze op het bord staan met een cijfer en in het echt ernaast staan met een cijfer.(5 minuten)

Jullie: De leerlingen krijgen allemaal zelf een cijfer en moeten zelf de getallenlijn maken. Dit doen ze een keer in de klas en een keer op de gang

Jij; Niet van toepassing in deze kring.

Doel benoemen: Ik kan een schaduwfiguur aan een echt figuur koppelen.

Ik. De leerkracht heeft kaartjes met dieren en kaartjes met de schaduw van deze dieren. De leerkracht deelt deze kaartjes uit. Zelf heeft de leerkracht ook een schaduwkaartje: "Ik ga kijken van welk dier deze schaduw is. Ik ga achter het kindje staan die mijn dier heeft".

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit en vraagt: "Kijk eens naar jouw schaduw. Van welk dier is de schaduw? Ga maar achter het kindje staan die jouw dier heeft".

Jullie: De helft leerlingen hebben een schaduwkaartje en de andere helft een kaartje met een dier. De leerlingen die met het schaduwkaartje zoeken hun dier op. Of de leerkracht verstopt alle kaartjes in de klas en de leerlingen zoeken elkaar op.

Jij; Niet van toepassing in deze kring. Idee voor in hoeken; 1. Schaduw tekenen met een zaklamp van een voorwerp; 2. Schaduwfiguren maken voor een poppenkastspel; 3. Buiten schaduwen overtrekken van kinderen in grappige houdingen.

Doel benoemen: Getalbeelden koppelen aan cijfers.

Ik. De leerkracht heeft op het digibord verschillende getalbeelden staan (bijvoorbeeld vingers, eieren, geld). De leerkracht heeft de cijfers 0 t/m 20 op kaartjes. De leerkracht kijkt naar een getalbeeld op het digibord met zeven kralen en zegt: "Even kijken welk cijfer ik zie". Ze laat het cijfer 7 aan de kinderen zien.

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit. De leerkracht laat op het digibord een ander getalbeeld zien en vraagt: "Kijk eens welk cijfer je hieraan kunt koppelen. De kinderen laten om de beurt het cijfer zien wat bij het getalbeeld past.

Jullie: De leerlingen zitten in tweetallen. Ze hebben beide tien kaartjes. De ene met getalbeelden en de andere met cijfers. Het ene kind laat een kaartje zien van een getalbeeld en de ander legt het cijfer erbij. Daarna wisselen ze van rol.

Doel benoemen: Ik kan voorwerpen op volgorde leggen (bijvoorbeeld van leeg naar vol inclusief leegste en volste).

Ik. De leerkracht heeft met de kinderen flesjes buiten in de regen gezet. We gaan de flesjes op volgorde zetten van leeg naar vol. Links staat leegste en rechts staat de volste. Ze kiest vijf flesjes. De leerkracht zet de flesjes op volgorde en laat steeds zien hoe ze de hoeveelheden vergelijkt door woorden te gebruiken als: "Oh deze is voller en deze een beetje leger".

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit en geeft de twee kinderen vijf andere flesjes: "Zet ze maar van leeg naar vol. De leegste staat links en de volste staat rechts."

Jullie: De leerlingen zitten in drietallen. Ze mogen hun flesje van leeg naar vol zetten. Daarna mogen ze het flesje bijvullen of leger maken en zetten ze hem opnieuw van vol naar leeg.

Doel benoemen: werken met bovenaanzichten

Ik. De leerkracht heeft een plattegrond van de klas. Ze bekijken de plattegrond en proberen de klas te herkennen. Op de plattegrond staat een kruisje. Bij het kruisje is een poppetje verstopt. De leerkracht zoekt de plek van het kruisje op in de klas en zoekt het poppetje.

Wij. De leerkracht nodigt twee kinderen uit. Leerling 1 sluit de ogen. Leerling 2 verstopt heel zachtjes het poppetje en zet met de juf een kruisje op de plattegrond waar het poppetje verstopt ligt. Leerling 1 mag het poppetje zoeken met de plattegrond.

Jullie: De leerlingen zitten in drietallen. Een leerling sluit de ogen. De andere twee verstopten het poppetje en zetten een kruisje op de juist plek op de plattegrond. Zo wisselen van beurten als het poppetje gevonden is.

Jij; Idee voor in hoeken; 1. Aan de hand van een plattegrond een hoek opruimen; 2. Het spel met de plattegrond buiten spelen met spelmateriaal.

